

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНІПРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

ПРОЕКТ

ПОЛОЖЕННЯ

**ПРО ПЕДАГОГІЧНУ ПРАКТИКУ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ
ЗА ТРЕТІМ (ОСВІТНЬО-НАУКОВИМ) РІВНЕМ У
ДНІПРОВСЬКОМУ ДЕРЖАВНОМУ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНОМУ
УНІВЕРСИТЕТІ**

Дніпро - 2021

Положення про педагогічну практику здобувачів вищої освіти за третім (освітньо-науковим) рівнем у Дніпровському державному аграрно-економічному університеті. Дніпро: ДДАЕУ, 2021. – 15 с.

Доповнено, розглянуто і схвалено науково-методичною радою ДДАЕУ 6 жовтня 2021 р., протокол № 1.

Це Положення розроблене у відповідності до Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), затвердженого Постановою Кабінету міністрів від 23 березня 2016 р.

Укладачі: Онопрієнко Д.М. - перший проректор - проректор з навчальної роботи;

Гапіч Г.В. - начальник навчального відділу;

Черненко О.І. - керівник секції підвищення кваліфікації НПП та практичної підготовки здобувачів науково-методичної ради ДДАЕУ;

Бойко О.О. - заступник декана факультету ветеринарної медицини з практичної підготовки здобувачів.

Доценко В.І. - заступник декана факультету водогосподарської інженерії та екології з практичної підготовки здобувачів;

Дудін В.Ю. - заступник декана інженерно-технологічного факультету з практичної підготовки здобувачів.

Лемішко С.М. - заступник декана агрономічного факультету з практичної підготовки здобувачів;

Рожков В.В. - заступник декана біотехнологічного факультету з практичної підготовки здобувачів;

Саванчук Т.М. - заступник декана факультету обліку і фінансів з практичної підготовки здобувачів;

Савенко О.А. - заступник декана факультету менеджменту і маркетингу з практичної підготовки здобувачів;

ЗМІСТ

1. Загальні положення.....	4
2. Мета і завдання педагогічної практики.....	4
3. Зміст педагогічної практики.....	6
4. Організаційні основи педагогічної практики.....	6
5. Звітна документація.....	8
6. Права та обов'язки здобувачів вищої освіти за третім рівнем.....	9
7. Права та обов'язки наукового керівника педагогічної практики.....	10
Додатки.....	12

1. Загальні положення

1.1. Положення про педагогічну практику здобувачів вищої освіти за третім рівнем Дніпровського державного аграрно-економічного університету (далі – Положення) регламентує порядок і форми проходження педагогічної практики аспірантами з відривом та без відриву від виробництва.

1.2. Педагогічна практика в Дніпровському державному аграрно-економічному університеті (далі – Університет) на третьому (освітньо – науковому) рівні є компонентою професійної підготовки до науково–педагогічної діяльності та є видом практичної діяльності здобувачів вищої освіти щодо здійснення навчальної і методичної складової у закладі вищої освіти, включаючи викладання спеціальних навчальних дисциплін, організацію освітнього процесу здобувачів, наукової і методичної роботи.

1.3. Це Положення розроблене у відповідності до Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), затвердженого Постановою Кабінету міністрів від 23 березня 2016 р., згідно з яким педагогічна практика передбачена як один із компонентів програми підготовки науково-педагогічних та наукових кадрів вищої кваліфікації.

1.4. Організатором і базою для проходження педагогічної практики здобувача вищої освіти є кафедра, за якою закріплений здобувач.

Крім цього, здобувач вищої освіти за третім рівнем може пройти педагогічну практику на споріднених кафедрах (підрозділах) нашого університету та інших закладів вищої освіти.

2. Мета і завдання педагогічної практики

2.1. Метою педагогічної практики здобувачів вищої освіти за третім рівнем є набуття навичок та вмінь викладацької і методичної роботи, освоєння сучасних освітніх технологій.

2.2. В процесі проходження педагогічної практики здобувачі повинні опанувати і знати:

- організацію освітнього і виховного процесу у закладі вищої освіти;
- структуру та зміст викладацької діяльності у закладі вищої освіти;
- методику підготовки і проведення занять, організації самостійної та індивідуальної роботи студентів;
- основи педагогіки вищої школи;
- основи навчальної і методичної діяльності у закладах вищої освіти;
- психологічні аспекти навчання та творчої діяльності.

2.3. Під час педагогічної практики аспіранти повинні оволодіти такими компетенціями:

- ознайомлення з різними способами структурування та психологічно грамотного перетворення наукових знань в навчальний матеріал;
- систематизація навчальних завдань;
- володіння методами та засобами інтерактивного навчання, складання ситуаційних і тестових завдань;
- застосування новітніх освітніх технологій;
- розроблення робочої програми фахової навчальної дисципліни;
- визначення структурних елементів лекційного, семінарського заняття відповідно встановленій меті;
- розроблення методичних матеріалів для всіх видів навчальної роботи;

- оформлення документації щодо планування та результатів викладацької діяльності.

2.4. В процесі практичної діяльності ведення навчальних занять повинні бути розвинуті вміння формулювання навчальної мети, адекватного вибору типу і виду занять, використання різних форм організації навчальної діяльності здобувачів: діагностики, контролю та оцінки ефективності освітнього процесу.

2.5. В ході відвідування занять викладачів відповідних дисциплін, здобувачі повинні ознайомитися з різними способами структурування і представлення навчального матеріалу, способами активізації навчальної діяльності, особливостями професійної риторики, з різними способами та прийомами оцінювання навчальної діяльності у закладі вищої освіти.

3. Зміст педагогічної практики

Педагогічна практика передбачає такі види діяльності:

3.1. Знайомство з організацією освітнього процесу в закладі вищої освіти.

3.2. Вивчення досвіду викладання провідних науково-педагогічних працівників під час відвідування аудиторних занять з навчальних дисциплін.

3.3. Розробка плану та змісту навчальних занять, методична робота з дисципліни за фахом.

3.4. Самостійне проведення навчальних занять з дисципліни (семінарів, практичних, лабораторних занять) і їх самоаналіз.

3.5. Участь в оцінюванні якості різних видів навчальної роботи здобувачів.

3.6. Індивідуальна робота зі здобувачами.

4. Організаційні основи педагогічної практики

4.1. Загальне керівництво педагогічною практикою та науково-методичне консультування здійснює науковий керівник здобувача вищої освіти. У перший день проходження практики практикант разом із науковим керівником складають індивідуальний план проходження практики (орієнтовний зразок індивідуального плану проходження практики наведений у додатку А).

4.2. Педагогічна практика проводиться в четвертому семестрі другого року навчання. Загальний обсяг педагогічної практики складає 4,5 кредити (135 годин), із них 90 годин (по 22,5 години на тиждень) практикант знаходиться на кафедрі, а 45 годин займається самостійною роботою (поза кафедрою).

4.2.1. Із 90 годин педагогічної практики 80 % (72 години) складає навчальна і методична робота (підготовка до занять, методична робота, відвідування та аналіз занять, проведення консультацій, керівництво різними видами діяльності студентів, в т.ч. науковою);

4.2.2. 20 % (18 годин) загального часу педагогічної практики відводиться на аудиторне навантаження (проведення семінарів, практичних чи лабораторних занять).

4.3. Терміни проходження практики та її програма визначаються в індивідуальному плані здобувача вищої освіти і затверджуються завідувачем кафедри, до якої наказом прикріплений практикант.

4.4. Кафедри щорічно у вересні подають плани проходження педагогічної практики здобувачів вищої освіти за третім рівнем до відділу аспірантури.

4.5. Організаційними засобами, що забезпечують підготовку та порядок проведення практики, є розробка робочої програми педагогічної практики здобувачів, підготовка яких здійснюється за різними спеціальностями.

Робочі програми педагогічної практики мають містити такі розділи:

- мета і завдання практики;
- компетентності і програмні результати навчання (відповідно до матриць відповідності ОПП (ОНП) загальні (ЗК) і фахові (ФК) компетентності, а також програмні результати навчання (ПРН);
- організація проведення практики;
- зміст практики;
- вимоги до звіту про практику;
- підсумки практики.

5. Звітна документація

5.1. Після закінчення терміну педагогічної практики аспіранти звітують про виконання її програми. Форма звітності аспіранта за практику – це подання письмового звіту, узгодженого з науковим керівником практики. Зразок оформлення титульної сторінки звіту наведений у додатку Б.

Письмовий звіт з педагогічної практики разом з відгуком наукового керівника аспірант повинен представити на кафедру протягом 5 робочих днів після закінчення практики.

Звіт має містити відомості про виконання усіх розділів програми практики. Вимоги щодо оформлення звіту визначаються робочою програмою практики.

5.2. Захист звітів з педагогічної практики проводиться на засіданні кафедри, на якому присутні голова (завідувач кафедри), науковий керівник аспіранта та інші науково-педагогічні працівники кафедри.

Результати захисту оцінюються диференційованим заліком після представлення звіту на кафедру протягом перших 5 робочих днів. Відповідно

складається протокол засідання кафедри, у якому в одному із пунктів зазначається питання захисту звітів із педагогічної практики. Критерії оцінювання результатів проходження педагогічної практики наведені у додатку В.

5.3 Оцінку диференційованого заліку за практику вносять у відомість успішності і залікову книжку здобувача вищої освіти за третім рівнем за підписом наукового керівника практики від кафедри і враховують стипендіальною комісією для призначення та визначення розміру стипендії.

5.4. Якщо здобувач вищої освіти за третім рівнем був відсторонений від практики, або робота на практиці була визнана незадовільною, його вважають таким, що не виконав індивідуальний план. Згідно Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), затвердженого Постановою Кабінету міністрів від 23 березня 2016 р., такий здобувач підлягає відрахуванню.

5.5. Практиканту, який не виконав програму практики з поважної причини, надається можливість пройти практику повторно за індивідуальним графіком у вільний від навчальних занять час. Можливість повторного проходження практики надається і практиканту, який на підсумковому заліку отримав незадовільну оцінку.

5.6. Підсумки педагогічної практики обговорюють на вчених радах факультетів не менше одного разу протягом навчального року з оформленням відповідних протоколів.

5.7. За підсумками проходження педагогічної практики здобувач вищої освіти представляє до відділу аспірантури:

5.7.1. Загальний звіт про проходження практики (ПІБ практиканта, спеціальність, кафедра, ПІБ наукового керівника, період проходження, загальний обсяг годин; відомості щодо проведення навчальних занять (дати

проведення, академічна група, тема, вид занять (приклад оформлення наведений у додатку Д), підписаний завідувачем кафедри;

5.7.2. Відгук наукового керівника про проходження практики;

5.7.3. Витяг з протоколу засідання кафедри про захист звіту з практики.

5.8. Аспіранти, які проводять навчальні заняття за трудовою угодою в межах Університету, звільняються від педагогічної практики та атестуються кафедрою на основі наданої звітної документації.

5.9. Зазначена в п.п. 5.7.1-5.7.3 документація зберігається в індивідуальному плані здобувача і враховується під час атестації.

6. Права та обов'язки здобувачів вищої освіти за третім рівнем

6.1. Здобувач вищої освіти має право з усіх питань, які виникають під час проходження практики, звертатись до наукового керівника, завідувача кафедри, провідних науково-педагогічних працівників кафедри, вносити пропозиції з удосконалення організації педагогічної практики і проведення навчальних занять.

6.2. Практикант під час проходження практики за попередньою домовленістю має право на відвідування занять провідних фахівців для вивчення методики викладання, знайомства з передовим педагогічним досвідом.

6.3. Практикант виконує всі види робіт, передбачені програмою педагогічної практики, ретельно готується до кожного навчального заняття.

6.4. Практикант підпорядковується правилам внутрішнього розпорядку закладу вищої освіти, що є базою практики, розпорядженням адміністрації та керівників практики. У разі невиконання вимог, які висувають практиканту, він може бути відсторонений від подальшого проходження практики.

6.5. Здобувачі вищої освіти за третім рівнем мають право проходити педагогічну практику в інших закладах вищої освіти України та за кордоном,

з наступним поданням щоденника практики та розгорнутої характеристики від відповідального куратора з місця проходження практики.

7. Права та обов'язки наукового керівника педагогічної практики

7.1. Загальне керівництво та контроль за проходженням практики здобувача вищої освіти покладається на завідувача кафедри, за якою закріплений наказом практикант.

7.2. Безпосереднє керівництво та контроль за виконанням плану практики здобувача вищої освіти за третім рівнем здійснюється його науковим керівником, який:

7.2.1. Забезпечує чітку організацію, планування та облік результатів практики;

7.2.2. Затверджує загальний план-графік проведення практики;

7.2.3. Добирає тематику занять та навчальні групи для проведення педагогічної практики;

7.2.4. Надає методичну допомогу в плануванні та організації навчальної роботи;

7.2.5. Контролює роботу практиканта, відвідування занять та інші види його роботи зі здобувачами, приймає заходи щодо ліквідації недоліків в організації практики;

7.2.6. Готує відгук на звіт про проходження практики.

ДОДАТКИ

Додаток А

Науковий керівник: П.І.Б.

Період проходження: з _____ (день/місяць) до _____ (день/місяць, рік)

Загальний обсяг годин:

Індивідуальний план проходження практики

Зміст роботи	День/годин				
	1	2	3	4	5
Перший тиждень					
Проходження інструктажу з техніки безпеки. Складання індивідуального плану проходження практики					

Знайомство з організацією освітнього і виховного процесу на кафедрі					
Відвідування аудиторних занять викладачів кафедри					
Розробка змісту навчальних занять та методична підготовка					
Самостійне проведення навчальних занять					
Другий тиждень					
Відвідування аудиторних занять науково-педагогічних працівників факультету					
Розробка змісту навчальних занять та методична підготовка					
Самостійне проведення навчальних занять					
Участь у оцінюванні якості різних видів роботи здобувачів					
Індивідуальна робота зі здобувачами					
Третій тиждень					
Розробка змісту навчальних занять та методична підготовка					
Самостійне проведення навчальних занять					
Участь у оцінюванні якості різних видів роботи здобувачів					
Індивідуальна робота зі здобувачами					
Четвертий тиждень					
Розробка змісту навчальних занять та методична підготовка					
Самостійне проведення навчальних занять					
Підготовка звіту з педагогічної практики					

Додаток Б

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНІПРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

ЗВІТ
з педагогічної практики

(кафедра) _____

(спеціальність) _____

(прізвище, ім'я, по батькові) _____

Завідувач кафедри _____ (підпис) (прізвище, ініціали)

Науковий керівник _____ (підпис) (прізвище, ініціали)

Оцінка: _____

Дніпро – 20__ р.

Додаток В

**Критерії оцінювання здобувачі вищої освіти за третім рівнем під час
проходження педагогічної практики**

Оцінку «**відмінно А**» (90-100 балів) отримує практикант, який протягом терміну практики виконав повний обсяг завдань і набув необхідних практичних навичок згідно програми практики, а також дав повні та змістовні відповіді на усі запитання під час захисту результатів практики.

Оцінку «**добре В**» (82-89 балів) отримує практикант, який протягом терміну практики виконав повний обсяг завдань і набув необхідних практичних навичок згідно програми практики, але у відповідях на запитання під час захисту результатів практики припустив незначні помилки.

Оцінку «**добре С**» (74-81 балів) отримує практикант, який протягом терміну практики виконав повний обсяг завдань і набув необхідних практичних навичок згідно програми практики, але припустив незначні помилки у виконанні практичних завдань, а також у відповідях на запитання під час захисту результатів практики.

Оцінку «**задовільно Д**» (64-73 балів) отримує практикант, який протягом терміну практики виконав мінімальний обсяг завдань і набув основних практичних навичок згідно програми практики, але припустив принципові помилки у виконанні практичних завдань, а також правильні відповіді на запитання під час захисту результатів практики якого становили 70 %.

Оцінку «**задовільно Е**» (60-63 балів) отримує практикант, який протягом терміну практики виконав мінімальний обсяг завдань і набув основних практичних навичок згідно програми практики, але припустив принципові помилки у виконанні практичних завдань, а також правильні відповіді на запитання під час захисту результатів практики якого становили 60 %.

Оцінку «**незадовільно FX**» (35-59 балів) отримує практикант, який протягом терміну практики виконав мінімальний обсяг програми практики і набув основних практичних навичок згідно програми практики, але припустив принципові помилки у виконанні більшості практичних завдань, а також правильні відповіді на запитання під час захисту результатів практики якого становили менше 60 %.

Оцінку «незадовільно F» (1-34 бали) отримує практикант, який протягом терміну практики виконав мінімальний обсяг програми практики і набув основних практичних навичок згідно програми практики, але не зміг відповісти на поставлені запитання.

Додаток Д

Розклад проведення навчальних занять

Дата і час проведення	Академічна група	Вид заняття	Тема заняття

